

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 listopada 2008 r.

w sprawie wytycznych w odniesieniu do programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartych na ocenie ryzyka, o których mowa w dyrektywie Rady 2006/88/WE

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 6787)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/896/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

program powinien uwzględniać wytyczne, które mają zostać opracowane zgodnie z procedurą wskazaną w art. 10 ust. 4 tej dyrektywy.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 2006/88/WE z dnia 24 października 2006 r. w sprawie wymogów w zakresie zdrowia zwierząt akwakultury i produktów akwakultury oraz zapobiegania niektórym chorobom zwierząt wodnych i zwalczania tych chorób ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 10 ust. 4,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 2006/88/WE określa minimalne środki zwalczania chorób, jakie należy stosować w przypadku podejrzenia lub wystąpienia ogniska niektórych chorób zwierząt wodnych. Ponadto część II załącznika IV do tej dyrektywy zawiera wykaz pewnych egzotycznych i nieegzotycznych chorób.
- (2) Artykuł 10 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE stanowi, że państwa członkowskie zapewniają stosowanie we wszystkich gospodarstwach i obszarach hodowli mięczaków programu nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartego na ocenie ryzyka i odpowiedniość tego programu dla danego typu produkcji. Każdy taki

- (3) Zgodnie z dyrektywą 2006/88/WE celem programu nadzoru stanu zdrowia zwierząt jest wykręcie podwyższonej śmiertelności we wszystkich gospodarstwach i obszarach hodowli mięczaków, odpowiednio dla danego typu produkcji, jak również chorób wymienionych w części II załącznika IV w gospodarstwach i obszarach hodowli mięczaków, w których występują gatunki podatne na takie choroby. Ponadto, zgodnie z treścią części B załącznika III do dyrektywy 2006/88/WE, celem kontroli prowadzonych w ramach takich programów jest również doradzanie operatorom przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury w sprawach zdrowia zwierząt wodnych, a w razie potrzeby podejmowanie niezbędnych środków weterynaryjnych.

- (4) Zważywszy na różnorodność sektora akwakultury we Wspólnocie, program nadzoru stanu zdrowia zwierząt oparty na ocenie ryzyka należy dostosować do struktury tej branży oraz ogólnego stanu zdrowia zwierząt wodnych w danym państwie członkowskim. Dlatego też wytyczne do uwzględnienia przez państwa członkowskie w odniesieniu do tych programów powinny być ograniczone do ogólnych wskazówek.

- (5) Tak więc należy w niniejszej decyzji sformułować wytyczne, jakie powinny być uwzględniane w odniesieniu do programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt w oparciu o ocenę ryzyka.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 24.11.2006, s. 14.

- (6) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łącucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt,

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 listopada 2008 r.

Artykuł 1

Załącznik do niniejszej decyzji zawiera wytyczne, które powinny być uwzględniane w odniesieniu do programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartych na ocenie ryzyka, o których mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE.

W imieniu Komisji
Androulla VASSILIOU
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

WYTYCZNE DO UWZGLĘDNIENIA W ODNIESIENIU DO PROGRAMÓW NADZORU STANU ZDROWIA ZWIERZĄT W OPARCIU O OCENĘ RYZYKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 10 UST. 1 DYREKTYWY 2006/88/WE**1. Cel niniejszych wytycznych**

Celem niniejszych wytycznych jest dostarczenie państwom członkowskim wskazówek niezbędnych do celów programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt w oparciu o ocenę ryzyka, o których mowa w art. 10 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE („programy nadzoru stanu zdrowia zwierząt oparte na ocenie ryzyka”).

2. Zakres działań w ramach inspekcji**2.1. SPRAWDZANIE EWIDENCJI I BADANIA KLINICZNE**

Każda inspekcja gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków musi obejmować analizę ewidencji, o której mowa w art. 8 dyrektywy 2006/88/WE, przy zwróceniu szczególnej uwagi na dane dotyczące śmiertelności, w celu umożliwienia oceny dotychczasowej historii statusu zdrowotnego danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków.

Inspekcją należy objąć reprezentatywną próbę ogółu jednostek epidemiologicznych.

Gdy to możliwe, należy poddać wewnętrznym oraz zewnętrznym badaniom klinicznym pod kątem poważnych zmian patologicznych reprezentatywną próbę niedawno padłych lub zastanych w stanie agonalnym zwierząt wodnych. Badania te powinny być w szczególności ukierunkowane na wykrycie wszelkich infekcji chorobami wymienionymi w części II załącznika IV do dyrektywy 2006/88/WE („choroby wymienione w wykazie”).

W razie gdy z wyników badań wypływa jakiegokolwiek podejrzenie obecności takich chorób, zwierzęta wodne żyjące w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków należy poddać badaniom laboratoryjnym.

Szczegółowe zasady dotyczące działań, które należy podjąć w przypadku podejrzenia lub potwierdzenia wystąpienia choroby wymienionej w wykazie, określono w rozdziale V dyrektywy 2006/88/WE.

2.2. POBIERANIE PRÓBEK ORAZ METODY LABORATORYJNE

Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych nie jest konieczne we wszystkich przypadkach. Przy określaniu konieczności pobrania próbek należy uwzględnić dane zebrane przy sprawdzaniu ewidencji danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków oraz w trakcie inspekcji zwierząt akwakultury, a także inne istotne informacje.

3. Wybór podmiotu prowadzącego kontrole: właściwy organ, prywatni lekarze weterynarii, inne wykwalifikowane służby w zakresie zdrowia zwierząt wodnych

Do państw członkowskich należy określenie, czy inspekcje w ramach programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartych na ocenie ryzyka powinny być prowadzone przez właściwy organ czy też do ich prowadzenia powinni być uprawnieni również prywatni lekarze weterynarii lub inne wykwalifikowane służby w zakresie zdrowia zwierząt wodnych.

4. Częstotliwość inspekcji

Zalecaną częstotliwość inspekcji gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków określono w części B załącznika III do dyrektywy 2006/88/WE. Częstotliwość ta zależy od dwóch czynników:

- a) statusu zdrowotnego w danym państwie członkowskim, strefie lub enklawie w odniesieniu do chorób nieegzotycznych wymienionych w części II załącznika IV do tej dyrektywy („choroby nieegzotyczne wymienione w wykazie”);
- b) poziom ryzyka właściwy farmie lub obszarowi hodowli mięczaków w odniesieniu do rozprzestrzenienia się chorób i groźby zarażenia nimi.

5. Status zdrowotny gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków

Załącznik III do dyrektywy 2006/88/WE w części B rozróżnia następujące kategorie statusu zdrowotnego:

- Kategoria I a) Uznane za wolne od choroby zgodnie z art. 49 ust. 1 lit. a) lub b) lub art. 50 ust. 1 lit. a) lub b) dyrektywy 2006/88/WE. Faktyczne warunki uznania tego statusu:
- (i) w danym państwie członkowskim, strefie lub enklawie ani, o ile ma to zastosowanie, w źródle wodnym tego państwa członkowskiego, strefy lub enklawy nie występuje żaden z gatunków podatnych na daną(-e) chorobę(-y); lub
 - (ii) stwierdzono, że dany czynnik chorobotwórczy nie jest w stanie przetrwać w danym państwie członkowskim, strefie lub enklawie ani, o ile ma to zastosowanie, w źródle wodnym tego państwa członkowskiego, strefy lub enklawy.
- b) Uznane za wolne od choroby zgodnie z art. 49 ust. 1 lit. c) lub art. 50 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/88/WE. Status ten przyjmuje się na podstawie nadzoru ukierunkowanego, spełniającego warunki określone w części II załącznika V do dyrektywy 2006/88/WE.
- Kategoria II Nieuznane za wolne od choroby, lecz objęte programem nadzoru zgodnie z art. 44 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE.
- Kategoria III Bez informacji o zakażeniu, lecz nieobjęty programem nadzoru prowadzącym do osiągnięcia statusu obszaru wolnego od choroby.
- Kategoria IV Istnieją informacje o zakażeniu; objęte programem eliminowania zgodnie z art. 44 ust. 2 dyrektywy 2006/88/WE.
- Kategoria V Istnieją informacje o zakażeniu. Podlega minimalnym środkom zwalczania chorób zgodnie z przepisami rozdziału V dyrektywy 2006/88/WE.

W stosownych przypadkach inspekcjom prowadzonym w ramach programu nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartego na ocenie ryzyka mogą towarzyszyć:

- a) inspekcje prowadzone w ramach programów nadzoru i eliminowania chorób zatwierdzonych zgodnie z dyrektywą 2006/88/WE (w przypadku stref lub enklaw należących do kategorii II lub VI);
- b) wszelkie formy nadzoru zmierzającego do utrzymania statusu wolnego od choroby (w przypadku stref lub enklaw należących do kategorii I – uznanych za wolne od choroby zgodnie z art. 49 ust. 1 lit. a) lub b) lub art. 50 ust. 1 lit. a) lub b) dyrektywy 2006/88/WE);
- c) wszelkie formy nadzoru w ramach środków zwalczania choroby zgodnie z sekcją V dyrektywy 2006/88/WE (w przypadku stref lub enklaw należących do kategorii V).

Przy opracowywaniu programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartych na ocenie ryzyka państwa członkowskie powinny uwzględnić, co następuje:

- a) w przypadku gospodarstw lub obszarów hodowli mięczaków, których status zdrowotny należy do kategorii II i IV, częstotliwość inspekcji wymagana programami nadzoru i eliminowania chorób zatwierdzonymi zgodnie z dyrektywą 2006/88/WE jest większa od częstotliwości zalecanej w części B załącznika III do tejże dyrektywy; dlatego też nie jest konieczne, by państwa członkowskie ustalały określone wymagania w odniesieniu do częstotliwości inspekcji gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków usytuowanych w obszarach objętych takimi programami;
- b) potrzeba określenia przez państwa członkowskie szczegółowych wymogów dotyczących częstotliwości inspekcji w ramach programu nadzoru stanu zdrowia zwierząt opartego na ocenie ryzyka zachodzi przede wszystkim w przypadku gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków położonych w obszarach, których status zdrowotny należy do kategorii I, III i V, zależnie od konkretnych warunków i środków krajowych;

- c) należy rozważyć możliwość ewentualnego zróżnicowania statusu zdrowotnego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków w odniesieniu do poszczególnych chorób; możliwość ta dotyczy w szczególności gospodarstw lub obszarów hodowli mięczaków, gdzie żyją gatunki podatne na więcej niż jedną spośród chorób nieegzotycznych wymienionych w wykazie ⁽¹⁾.

6. Ustalenie poziomu ryzyka dla gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków

6.1. WPROWADZENIE

Poziom ryzyka dla gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków jest zróżnicowany nie tylko w zależności od obszarów o różnym statusie zdrowotnym, ale również pomiędzy obszarami o tym samym statusie zdrowotnym ⁽²⁾.

Wytyczne w sekcji 6.2 dotyczą czynników ryzyka, które należy uwzględnić przy ocenie poziomu ryzyka dla danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków.

Sekcja 6.3 natomiast przedstawia model użyteczny przy klasyfikowaniu gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków jako cechujących się wysokim, średnim lub niskim poziomem ryzyka. Przy określaniu poziomu ryzyka poszczególnych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków państwa członkowskie mogą korzystać z innych modeli, jeśli uznają je za bardziej stosowne do konkretnej sytuacji.

Wytyczne te nie zawierają informacji dotyczących sposobu, w jaki państwa członkowskie powinny stosować model opisany w sekcji 6.3. Państwa członkowskie mogą:

- a) stosować ten model do każdego pojedynczego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków dla ustalenia jego indywidualnego poziomu ryzyka; lub
- b) wykorzystać model do skatalogowania poszczególnych typów gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków na swoim terytorium, a następnie określić na tej podstawie, które z kategorii gospodarstw lub obszarów hodowli mięczaków należy traktować jako charakteryzujące się wysokim, średnim lub niskim poziomem ryzyka.

6.2. CZYNNIKI RYZYKA

W określaniu poziomu ryzyka danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków istotne znaczenie ma szeroki zakres czynników. Zakres ten może obejmować między innymi następujące czynniki:

- a) bezpośrednie rozprzestrzenianie choroby drogą wodną;
- b) przemieszczanie zwierząt akwakultury;
- c) rodzaj działalności produkcyjnej;
- d) gatunki utrzymywanych zwierząt akwakultury;
- e) system ochrony biologicznej z uwzględnieniem umiejętności i przeszkolenia pracowników;
- f) zagęszczenie gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków oraz zakładów przetwórczych wokół danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków;
- g) bliskie położenie gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków o niższym statusie zdrowotnym wokół danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków;
- h) dotychczasową historię statusu zdrowotnego danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków oraz innych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków położonych w pobliżu;

⁽¹⁾ Przykładowo gospodarstwo, gdzie utrzymuje się pstrąga tęczowego, może być wolne od zakaźnej anemii łososi (kategoria I), jednocześnie należąc do kategorii II (zatwierdzony program nadzoru) w odniesieniu do wirusowej posocznicy krwotocznej, a jego status zdrowotny w odniesieniu do zakaźnej martwicy układu krwiotwórczego ryb łososiowatych może być nieznanym (kategoria III).

⁽²⁾ Przykładowo gospodarstwo uznane za wolne od którejś z chorób wyszczególnionych w wykazie chorób nieegzotycznych zasadniczo nie stwarza dużego ryzyka rozprzestrzenienia tej choroby. Jednak ryzyko w gospodarstwie produkującym młode na własne potrzeby jest znacznie niższe niż w przypadku gospodarstwa zakupującego narybek u jednego lub kilku dostawców.

- i) występowanie czynników chorobotwórczych wśród dzikich zwierząt wodnych w okolicy danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków;
- j) występowanie w pobliżu danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków ryzyka wywołanego działaniem człowieka ⁽¹⁾;
- k) występowanie drapieżników lub ptaków, które mają dostęp do danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków.

Wykorzystanie złożonego systemu oceny poziomu ryzyka do ustalenia poziomu ryzyka dla poszczególnych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych czynników ryzyka, może pozwolić na ściśle sklasyfikowanie gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków według właściwego im poziomu ryzyka. System taki może jednak okazać się czasochłonny i kosztowny. Co więcej, rozważenie znaczenia rozmaitych czynników w celu ustalenia ostatecznego poziomu ryzyka jest złożonym zadaniem.

W świetle trudności w stosowaniu złożonego systemu oceny poziomu ryzyka do klasyfikowania poszczególnych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków według poziomu ryzyka, najczęściej właściwym rozwiązaniem jest skupienie się przede wszystkim na następujących czynnikach ryzyka:

- a) bezpośrednie rozprzestrzenianie choroby drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków;
- b) przemieszczanie zwierząt akwakultury.

Wymienione dwa czynniki ryzyka mają istotne znaczenie niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności produkcyjnej, od gatunków utrzymywanych zwierząt akwakultury i od konkretnej choroby.

6.3. MODEL UMOŻLIWIAJĄCY USTALENIE POZIOMU RYZYKA DLA GOSPODARSTW I OBSZARÓW HODOWLI MIĘCZAKÓW

Niniejszy model ma służyć ocenie poziomu ryzyka (wysoki, średni, niski) gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków. Składa się on z trzech etapów:

Etap I: Oszacowanie prawdopodobieństwa zarażenia chorobą w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków.

Etap II: Oszacowanie prawdopodobieństwa rozprzestrzenienia choroby z danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków.

Etap III: Określenie łącznego szacunkowego poziomu ryzyka wynikającego z etapów I i II.

Etap I

Oszacowanie prawdopodobieństwa zarażenia chorobą w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków

Prawdopodobieństwo zarażenia chorobą drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków	Prawdopodobieństwo zarażenia chorobą w związku z przemieszczaniem zwierząt akwakultury	Poziom ryzyka
Wysokie	Wysokie	Wysoki
Wysokie	Niskie	Średni
Niskie	Wysokie	Średni
Niskie	Niskie	Niski

⁽¹⁾ Na przykład szlaki transportowe, porty (wody balastowe), wędkarze.

Etap II

Oszacowanie prawdopodobieństwa rozprzestrzenienia choroby z danego gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków

Prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia choroby drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków	Prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia choroby w związku z przemieszczaniem zwierząt akwakultury	Poziom ryzyka
Wysokie	Wysokie	Wysoki
Wysokie	Niskie	Średni
Niskie	Wysokie	Średni
Niskie	Niskie	Niski

Etap III

Określenie łącznego szacunkowego poziomu ryzyka wynikającego z etapów I i II

Etap I. Prawdopodobieństwo zarażenia chorobą	Wysokie	Ś	W	W
	Średnie	N	Ś	W
	Niskie	N	N	Ś
		Niskie	Średnie	Wysokie

Etap II. Prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia choroby

6.4. POZIOM RYZYKA DLA OKREŚLONYCH GOSPODARSTW I OBSZARÓW HODOWLI MIĘCZAKÓW O STATUSIE ZDROWOTNYM KATEGORII I

Wszystkie gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, w których nie są utrzymywane gatunki podatne na żadną z chorób nieegzotycznych wymienionych w wykazie lub co do których stwierdzono, że dany czynnik chorobotwórczy nie jest w stanie przetrwać w danym państwie członkowskim, strefie lub enklawie ani, o ile ma to zastosowanie, w odpowiednim źródle wodnym, mogą być uznane za charakteryzujące się niskim poziomem ryzyka zgodnie z częścią B załącznika III do dyrektywy 2006/88/WE. Dlatego też zasadniczo nie zachodzi potrzeba uwzględnienia różnych częstotliwości inspekcji w ramach programu nadzoru zdrowia zwierząt opartego na ocenie ryzyka.

W tych samych gospodarstwach może natomiast występować zróżnicowany poziom ryzyka zarażenia daną chorobą – nowo pojawiającą się lub należąca do chorób nieegzotycznych wymienionych w wykazie – lub też jej rozprzestrzenienia. Dlatego też państwa członkowskie mają możliwość klasyfikowania gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków według poziomu ryzyka, a tym samym różnicowania poziomu nadzoru i częstotliwości inspekcji. Państwa członkowskie mogą również w tym zakresie uwzględniać potrzebę optymalizacji wykorzystania posiadanych zasobów.

6.5. OSZACOWANIE PRAWDOPODOBIEŃSTWA ZARAŻENIA CHOROBA I JEJ ROZPRZESTRZENIENIA DROGĄ WODNĄ I W ZWIĄZKU Z GEOGRAFICZNĄ BLISKOŚCIĄ GOSPODARSTW I OBSZARÓW HODOWLI MIĘCZAKÓW

6.5.1. Wprowadzenie

Ryzyko zarażenia chorobą i jej rozprzestrzenienia w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków jest niskie, o ile źródła i ujście wody lub środowisko wodne, w którym znajduje się dane gospodarstwo lub obszar hodowli mięczaków, mogą być uznane za zapewniające pewien poziom ochrony przed wprowadzeniem i rozprzestrzenieniem czynników chorobotwórczych. Ryzyko zarażenia chorobą i jej rozprzestrzenienia w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków lub z ich terytorium drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków jest wysoce zróżnicowane⁽¹⁾.

Model opisany w sekcji 6.3 rozróżnia wyłącznie wysokie i niskie prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia choroby drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków.

W niniejszej części przedstawiono przykłady sytuacji, w których można uznać, że zachodzące ryzyko zarażenia chorobą i jej rozprzestrzenienia drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków jest niskie.

⁽¹⁾ Na przykład różnica między krytym systemem recyrkulacji wody pochodzącej z odwiertu, z dezynfekowanym ujściem wody (ryzyko bardzo niskie) a hodowlą w postaci zagród na otwartym morzu z dużą liczbą hodowli w pobliżu (ryzyko bardzo wysokie).

Lista przykładów zawarta w niniejszej części nie jest wyczerpująca. Nie należy zatem zakładać, że gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków niewymienione w żadnym z poniższych przykładów cechuje wysokie prawdopodobieństwo zarażenia chorobami lub ich rozprzestrzenienia.

6.5.2. *Przykłady niskiego ryzyka zarażenia chorobą drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków:*

- a) gospodarstwa lub obszary hodowli mięczaków zaopatrywane w wodę ze źródła lub odwiertu (studni);
- b) gospodarstwa lub obszary hodowli mięczaków zaopatrywane w wodę poddawaną dezynfekcji lub innej obróbce zapobiegającej wprowadzeniu czynników chorobotwórczych;
- c) gospodarstwa lub obszary hodowli mięczaków zaopatrywane w wodę z dowolnego innego źródła, które:
 - (i) nie są połączone z gospodarstwami lub obszarami hodowli mięczaków czy też zakładami przetwórczymi, gdzie utrzymywane lub przetwarzane są gatunki podatne na te same choroby, co gatunki utrzymywane w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków;
 - (ii) nie zawiera dziko żyjących zwierząt wodnych podatnych gatunków;
- d) zbiorniki śródlądowe, w tym stawy i jeziora, oddzielone od innych źródeł wody, przy ustalaniu, czy dany zbiornik jest oddzielony, należy uwzględnić zmiany o charakterze sezonowym, takie jak możliwość kontaktu z wodą z innych źródeł w razie zalewu;
- e) przybrzeżne gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, chronione bezpieczną odległością od innych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków oraz od zakładów przetwórczych, gdzie utrzymywane lub przetwarzane są gatunki podatne na te same choroby co gatunki utrzymywane w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków; pojęcie bezpiecznej odległości musi być określone przez właściwy organ przy uwzględnieniu takich czynników, jak zdolność określonych czynników chorobotwórczych do przetrwania w odsłoniętym akwenu, prądy wodne oraz zakres okresowych pływów (przypływy i odpływy).

6.5.3. *Przykłady niskiego ryzyka rozprzestrzenienia choroby drogą wodną i w związku z geograficzną bliskością gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków:*

- a) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków pozbawione odpływu do naturalnych dróg wodnych ⁽¹⁾;
- b) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, w których dokonuje się dezynfekcji lub innej obróbki zrzutów wodnych zapobiegającej rozprzestrzenianiu czynników chorobotwórczych;
- c) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, w których dokonuje się zrzutu wody do publicznego systemu kanalizacji – pod warunkiem że jest to system wyposażony w dowolny rodzaj oczyszczania ścieków kanalizacyjnych, jeśli natomiast ścieki zrzucane są bezpośrednio do naturalnych dróg wodnych bez wcześniejszej obróbki, prawdopodobieństwa rozprzestrzenienia choroby w przypadku takich gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków nie można uznać za niskie;
- d) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków pozbawione odpływu do wód będących siedliskiem akwakultury lub dzikich zwierząt wodnych gatunków podatnych na daną(-e) chorobę(-y) wymienioną(-e) w wykazie;
- e) zbiorniki śródlądowe, w tym stawy i jeziora, oddzielone od innych źródeł wody, przy ustalaniu, czy dany zbiornik jest oddzielony, należy uwzględnić zmiany o charakterze sezonowym, takie jak możliwość jakiegokolwiek kontaktu z wodą z innych źródeł w razie zalewu;
- f) przybrzeżne gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, chronione bezpieczną odległością od innych gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków, gdzie utrzymywane są gatunki podatne na te same choroby co gatunki utrzymywane w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków; pojęcie bezpiecznej odległości musi być określone przez właściwy organ, przy uwzględnieniu takich czynników, jak zdolność określonych czynników chorobotwórczych do przetrwania w odsłoniętym akwenu, prądy wodne oraz zakres okresowych pływów (przypływy i odpływy).

⁽¹⁾ Na przykład gospodarstwa śródlądowe z odpływem wody do gruntu lub na pola uprawne.

6.6. OSZACOWANIE PRAWDOPODOBIEŃSTWA ZARAŻENIA CHOROBA I JEJ ROZPRZESTRZENIENIA W ZWIĄZKU Z PRZEMIESZCZANIEM ZWIERZĄT AKWAKULTURY

6.6.1. Wprowadzenie

Przemieszczanie zwierząt akwakultury do i z gospodarstw lub obszarów hodowli mięczaków stanowi poważną drogę przekazywania chorób.

W ocenie tego czynnika należy brać pod uwagę, co następuje:

- a) miejsce pochodzenia zwierząt akwakultury;
- b) liczbę zwierząt akwakultury dostarczanych do gospodarstwa lub obszaru hodowli mięczaków;
- c) liczbę odrębnych dostawców zwierząt akwakultury;
- d) częstotliwość przemieszczania zwierząt akwakultury do i z gospodarstw lub obszarów hodowli mięczaków.

Model opisany w sekcji 6.3 zaleca jedynie pogrupowanie gospodarstw ze względu na występujące w nich wysokie albo niskie prawdopodobieństwo zarażenia chorobą lub jej rozprzestrzenienia przez przemieszczanie zwierząt akwakultury. Na potrzeby tego modelu wystarczające jest zatem uwzględnienie, czy dane gospodarstwo lub obszar hodowli mięczaków sprowadza lub dostarcza żywe zwierzęta akwakultury (w tym jaja) oraz uwzględnienie miejsca pochodzenia tych zwierząt.

Niniejsza część zawiera przykłady sytuacji, które można uznać za charakteryzujące się niskim ryzykiem zarażenia chorobą i jej rozprzestrzenienia w związku z przemieszczaniem zwierząt akwakultury.

Lista przykładów zawarta w niniejszej części nie jest wyczerpująca. Nie należy zatem sądzić, że gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków niewymienione w żadnym z poniższych przykładów cechuje wysokie ryzyko zarażenia chorobami lub ich rozprzestrzenienia.

6.6.2. Przykłady niskiego prawdopodobieństwa zarażenia chorobą w związku z dostarczaniem zwierząt akwakultury do gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków:

- a) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków samowystarczalne pod względem jaj oraz młodych zwierząt (!);
- b) przypadki, w których dostawy zwierząt akwakultury dostarczane są wyłącznie ze stref lub enklaw wolnych od chorób. Gospodarstw o statusie zdrowotnym należącym do kategorii III i V w świetle obowiązującego prawodawstwa wspólnotowego nie obowiązuje wymóg zaopatrywania się w zwierzęta akwakultury ze stref lub enklaw uznanych za wolne od choroby, a fakt dobrowolnego sprowadzania zwierząt ze stref lub enklaw uznanych za wolne od choroby wyróżnia dane gospodarstwa spośród innych gospodarstw tej samej kategorii statusu zdrowotnego. Gospodarstwa o statusie zdrowotnym kategorii I powinny sprowadzać zwierzęta wyłącznie z miejsc pochodzenia uznanych za wolne od choroby. W przypadku tych gospodarstw powinno się zatem wymagać, aby zwierzęta były sprowadzane z tego samego obszaru wolnego od choroby lub też żeby liczba dostawców zwierząt dla danego gospodarstwa była ograniczona;
- c) przypadki dostarczania dzikich zwierząt wodnych, zwolnionych z kwarantanny i przeznaczonych do dalszego chowu;
- d) przypadki dostarczania zdezynfekowanych jaj – powyższy przykład ma zastosowanie pod warunkiem, że na podstawie dowodów naukowych bądź też doświadczenia praktycznego wykazano, że dezynfekcja skutecznie ogranicza do dopuszczalnego poziomu ryzyko przeniesienia chorób wymienionych w wykazie, na jakie podatne są gatunki utrzymywane w danym gospodarstwie lub obszarze hodowli mięczaków.

6.6.3. Przykłady niskiego prawdopodobieństwa rozprzestrzenienia choroby w związku z dostarczaniem zwierząt akwakultury do gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków:

- a) gospodarstwa i obszary hodowli mięczaków, które nie dostarczają żadnych zwierząt na potrzeby dalszego chowu, umieszczenia lub odnowy populacji;
- b) hodowle ryb dostarczające wyłącznie zdezynfekowane jaja – przykład ten ma zastosowanie pod warunkiem, że na podstawie dowodów naukowych bądź też doświadczenia praktycznego wykazano, że dezynfekcja skutecznie ogranicza do dopuszczalnego poziomu ryzyko przeniesienia chorób egzotycznych i nieegzotycznych wymienionych w wykazie, na jakie podatne są gatunki utrzymywane w danym gospodarstwie.

(!) Przykładem mogą być hodowle ryb posiadające własny narybek, a w przypadku gospodarstw i obszarów hodowli mięczaków – te, w których produkcja opiera się na jajach pochodzenia naturalnego.